

Hva vil vi gjøre for å få til ønsket samfunns- utvikling?

Planstrategi 2020-2023
Stavanger kommune

Med forslag til kommuneplanens
samfunnsdel 2020-2034 og

forslag til nytt
plansystem

Innhold

Innledning (3)

Planstrategien – forslag til vedtak (4)

Utfordringer og utviklingstrekk (5)

Nasjonale og regionale føringer for kommunal planlegging (8)

Kommuneplan: Er det behov for endringer eller ny plan? (11)

Forslag til nytt plansystem (15)

Innledning

Fra 1.1.2020 er Stavanger en ny kommune, bestående av tidligere Finnøy, Rennesøy, Stavanger og deler av Hjelmeland (Ombo) kommuner. Kommunesammenslåingen vil prege mye av arbeidet i årene som kommer.

Den nye kommunen er et langstrakt by- og øysamfunn som byr på et mangfold av muligheter – både geografisk, næringsmessig og befolkningsmessig.

Samtidig står vi, uavhengig av kommunesammenslåingen, overfor en del utfordringer knyttet til for eksempel demografiske endringer, klimaendringer og økte levekårsforskjeller.

Hvordan skal vi håndtere utfordringene og utnytte mulighetene på en best mulig måte? Hva må vi gjøre for å sikre en bærekraftig utvikling?

Kommunen har flere virkemidler for å påvirke samfunnsutviklingen. Får vi til et godt samspill mellom politikerne og de som jobber i kommunen, og de som bor, arbeider og driver næringsvirksomhet her, kan vi få til mye mer. Måltrettet, felles innsats gir større kraft og bedre resultater.

Planer er verktøy for å bli enige om felles mål og prioriteringer, og hva vi vil gjøre for å nå målene. Planlegging skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte. Stavanger kommune vil legge til grunn FNs bærekraftsmål for all planlegging og øvrig virksomhet.

I dette dokumentet foreslås føringer for kommunens planlegging og prioriteringer kommunestyreperioden 2020-2023.

Planstrategien – forslag til vedtak

Ifølge plan- og bygningsloven skal kommunen i begynnelsen av hver valgperiode utarbeide en *planstrategi*. Planstrategien skal ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om den skal videreføres uten endringer.

Kommunedirektøren foreslår at følgende vedtas i kommunestyret:

1. Forslag til kommuneplanens **samfunnsdel** vedtas ihht Plan og bygningsloven § 11-14

Kommuneplanens samfunnsdel, med mål og strategier for den nye kommunen, vedtas av det nye kommunestyret, slik at den formelt gjelder for den nye kommunen. Se vedlagte planforslag.

2. Kommunedirektøren utarbeider **ny arealdel** for den nye kommunen, ihht Plan- og bygningsloven § 11-14

Kommuneplanens arealdel består pr 1.1.2020 av fire sett med plankart og bestemmelser, for tidligere Finnøy, Rennesøy, Hjelmeland (Ombo) og Stavanger kommuner. Kommunedirektøren foreslår å lage en ny, samlet arealdel for den nye kommunen. Forslag til hvordan det kan gjøres (planprogram) vil bli lagt frem i egen sak.

3. Forslag til **nytt plansystem** vedtas

Som en del av sammenslåingsprosessen har vi utarbeidet et nytt plansystem for den nye kommunen. Det nye plansystemet skal styrke planene som styringsverktøy. Se vedlagte forslag.

Forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling, i tråd med Plan- og bygningsloven § 10-1.

Vedlegg:

- Utfordringsbilde og utviklingstrekk for Stavanger
- Forslag til kommuneplanens samfunnsdel
- Forslag til nytt plansystem

Innspill kan sendes inn via dette skjemaet.

Utfordringer og utviklingstrekk for Stavanger kommune

Utvikling og utfordringer

- Ny kommune – by og land
- Demografisk utvikling – flere eldre og færre i arbeid
- Konjunkturavhengig og lite variert næringsliv
- Klima- og miljøutfordringer
- Økende forskjeller i levekår, utenforskap
- Økte forventninger: Innbyggere og næringsliv ønsker sømløse tjenester lokalt, medvirkning og individuell tilpasning
- Strammere økonomiske rammer

Les mer om dette i [utfordringsdokumentet](#).

Fra forslag til kommuneplanens samfunnsdel 2020-2034

Prioriterte folkehelseutfordringer

Folkehelsearbeidet skal bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse og utjevner sosiale helseforskjeller. Kommunen skal ha oversikt over befolkningens helsetilstand og legge denne oversikten til grunn for all kommunal planlegging, jf. folkehelseloven.

Stavanger har prioritert følgende områder i sitt folkehelsearbeid:

- **Sosial ulikhet i helse** - Helseforskjellene mellom de med høy utdanning/inntekt og lav utdanning/inntekt øker.
- **Oppvekst og utdanning** –Det er et økende antall barn som vokser opp i lavinntektsfamilier.
- **Psykisk helse** –Flere unge rapporterer om ensomhet og at de er plaget av depressive symptomer i Ung data undersøkelsen.
- **Lokalmiljø** - Lokalsamfunnet kan være både en ressurs og en utfordring, og påvirker barn og unges livssjanser og mulighetsrom.

Disse er nærmere belyst i vedlagte utfordringsdokument.

Nasjonale og regionale føringer for kommunal planlegging

Nasjonale føringer og forventninger til kommunal planlegging

Regjeringen legger hvert fjerde år frem nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme bærekraftig utvikling i hele landet. De nasjonale forventningene skal blant annet følges opp i fylkeskommunenes og kommunenes arbeid med planstrategier og planer. Regjeringen peker ut fire store utfordringer:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle

Regjeringen vil at FNs 17 bærekraftsmål skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer. De skal være en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen.

I tillegg er det en rekke lover og statlige planretningslinjer som legger føringer for den kommunale planleggingen, og som kan gi grunnlag for innsigelser.

De nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging 2019-2023 finnes her: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonale-forventninger-til-regional-og-kommunal-planlegging-20192023/id2645090/>

Bakerst i heftet er det oversikt over statlige planretningslinjer.

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023

Regionale føringer og planer

Regionale planer skal bidra til fysisk, miljømessig, økonomisk og sosial utvikling i fylket. Fylkeskommunen er våre regionale folkevalgte, og har ansvar for å utarbeide de regionale planene i samarbeid med blant andre kommunene.

Fylkeskommunen utarbeider sin egen planstrategi som beskriver viktige regionale utviklingstrekk og utfordringer i Rogaland. Prioriterte områder i fylkeskommunal planstrategi for 2017-2020 er attraktive steder, næringsutvikling, utdanning og kompetanse, internasjonalisering, areal og transport, og utvikling og oppfølging av regionale planer. Fylkeskommunal planstrategi skal utarbeides minst en gang i hver valgperiode.

Fylkeskommunen utarbeider også regionale planer for ulike tema. Her beskrives prioriteringer og valg for utvikling i regionen.

Regionale planer skal legges til grunn for kommunal planlegging og kan gi grunnlag for innsigelser.

Oversikt over regionale planer finnes her: <http://www.rogfk.no/Plan-Rogaland/Regionale-planer-og-strategier>

Vilje
gir vekst

Regional planstrategi Rogaland 2017–2020

Vedtatt i fylkestinget i Rogaland
26. april 2016

**Er det behov for
å gjøre endringer i gjeldende
kommuneplan eller lage ny?**

Hva er kommuneplan?

Kommuneplanen er kommunens øverste styringsdokument, og består av to deler: En samfunnsdel og en arealdel.

Kommuneplanens *samfunnsdel* skal peke ut mål og strategier for den langsiktige utviklingen i kommunen, og gi føringer for politiske satsingsområder.

Kommuneplanens *arealdel* viser sammenhengen mellom ønsket fremtidig samfunnsutvikling og arealbruk, og er juridisk bindende. Den er et sentralt verktøy for å nå målene i kommuneplanens samfunnsdel.

Arealdelen skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen, for eksempel hvor det skal være boliger, næringsvirksomhet eller grøntområder. Den skal angi rammer og betingelser for hvilke tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, og hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponering av arealene. Arealdelen skal blant annet omfatte plankart og bestemmelser.

**Hvordan skal vi ha det
de neste 15 årene?**

FELLES SAMFUNNSDEL
KOMMUNEPLAN NYE STAVANGER 2020-2034

NYE STAVANGER KOMMUNE
Finøy – Bævreøy – Stavanger

Kommuneplanens samfunnsdel

Forslag til samfunnsdel for den nye kommunen løfter frem tre satsingsområder for å få til ønsket samfunnsutvikling:

- *Regionmotoren*
- *Gode hverdagsliv*
- *Grønn spydspiss*

Planen foreslår mål og strategier innenfor disse områdene. Hele planforslaget følger vedlagt.

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunes operasjonalisering av FNs bærekraftsmål. Planen gir føringer for kommunes arbeid de kommende 15 årene.

Planforslaget har blitt utarbeidet for nye Stavanger gjennom en bred prosess. De tidligere tre kommunene har deltatt med både politikere, administrasjon og innbyggere og representanter fra næringslivet. Du kan lese mer om prosessen her:

<https://nye.stavanger.kommune.no/innbyggermedvirkning/>

Planforslaget har blitt behandlet politisk i de tre kommunene både før og etter høring, og ble formelt vedtatt i tidligere Stavanger kommune juni 2019.

Kommunedirektøren tilrår at planen vedtas slik den er.

Grønn spydspiss
handler om at vi må ta vare på naturen og bli mer miljøvennlige.

**Region-
motoren**

Regionmotoren handler om at vi skal ha et mangfoldig næringsliv og et sterkt bysentrum.

**Grønn
spydspiss**

**Gode
hverdagsliv**

Gode hverdagsliv betyr at alle skal ha det bra der de bor, enten de er 4 år eller 80.

Kommuneplanens arealdel

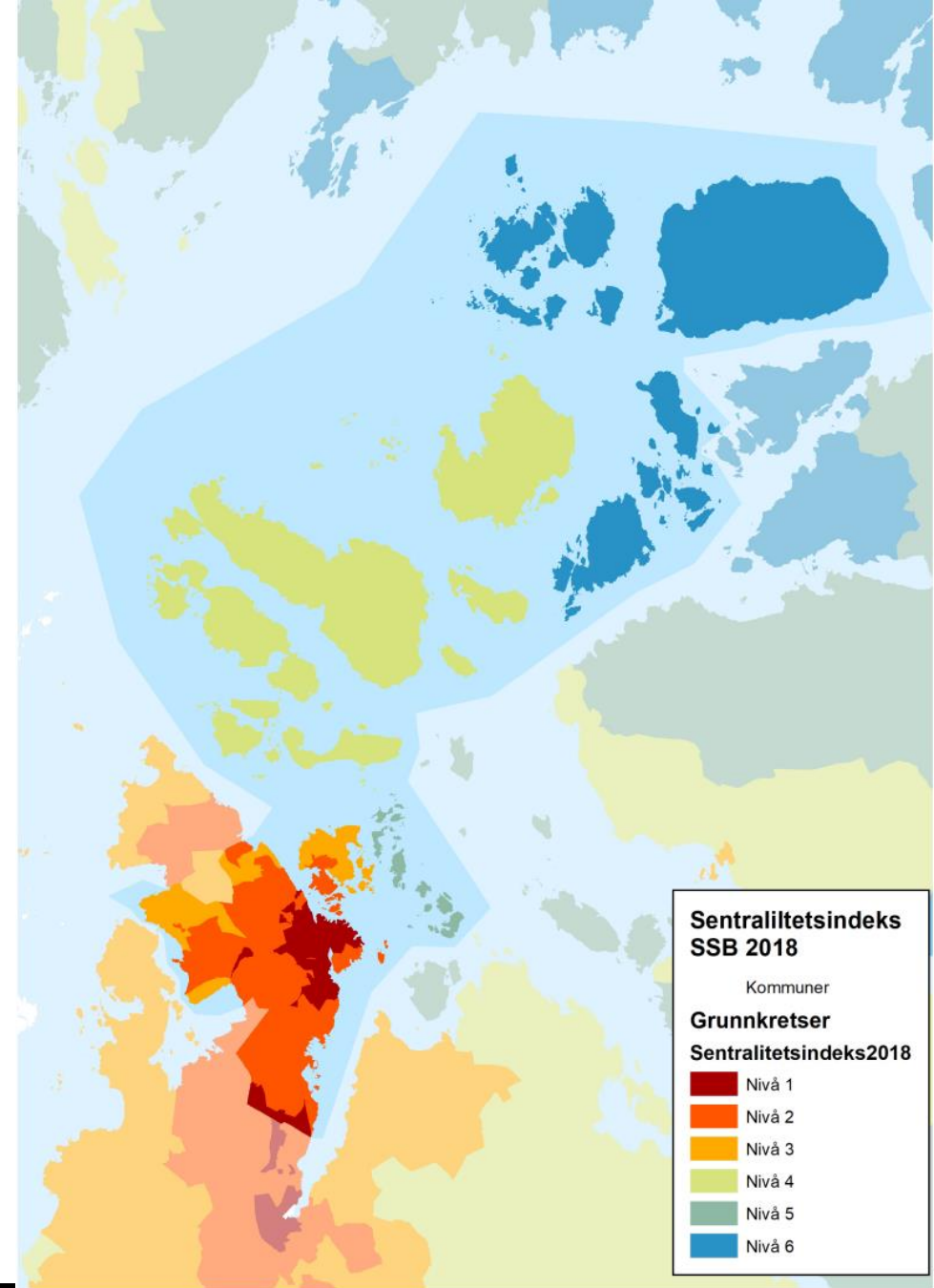
Per 1.1.2020 består kommunens arealplankart av fire ulike plankart og fire sett med bestemmelser, for hhv Finnøy, Rennesøy, Hjelmeland (Ombo) og Stavanger kommuner. Det har vært ulik praksis for hvordan kommuneplanene er utarbeidet, hvor detaljerte de er mv.

Det er behov for å sette sammen de fire plankartene og gjøre en helhetlig vurdering av hvordan kommunens arealer kan brukes og utvikles på en mest mulig hensiktsmessig og bærekraftig måte. Det må også utarbeides bestemmelser og retningslinjer som skal gjelde for hele den nye kommunen.

Kommunedirektøren tilrår at det utarbeides ny arealdel for den nye kommunen.

Forslag til hvordan arealdelen kan utarbeides (planprogram) vil bli lagt frem for utvalg for samfunnsutvikling i egen sak.

De tre tidligere kommunene har nylig vedtatt sine arealdeler. Den nye arealdelen vil bygge på disse. Når den nye arealdelen er vedtatt vil den erstatte de nåværende arealdelene.

Forslag til nytt plansystem

Mål for plansystemet

Kommunens planer er viktige styringsverktøy. Vi har ryddet opp i planene våre og laget forslag til nytt plansystem, jf vedlegg.

Det nye plansystemet ivaretar den nye kommunelovens krav om styrket sammenheng mellom kommuneplanen og handlings- og økonomiplanen.

Vi ønsker å bli flinkere til å utvikle og gjennomføre gode løsninger sammen med innbyggere, næringsliv, forskningsmiljø mv. For å få til det må vi legge større vekt på strategiske planer, og mindre vekt på detaljerte mål og tiltak. Slik blir det økt, men målrettet handlingsrom.

Plansystemet skal

- gi et godt grunnlag for politisk styring og administrativ oppfølging
- Være tilgjengelig og lett å få oversikt over
- Stimulere til tverrfaglig oppgaveløsning i samarbeid med befolkning, næringsliv og organisasjoner
- Gi tydelig rollefordeling mellom planer som vedtas politisk og administrativt
- Legge til rette for åpenhet og målrettet samarbeid/medvirkning i planprosessene

Hovedgrep

- **Kommuneplanens samfunnsdel vedtas tidlig** i kommunestyre-perioden slik at den kan fungere som politikernes styringsdokument i resten av perioden. For å få til det, utarbeides samfunnsdelen og arealdelen i to separate prosesser.
- **Kommunal planstrategi** avgrenses til kun å avklare behov for revisjon av kommuneplanen (ikke vurdering av planbehov).
- **Handlings- og økonomiplanen (HØP)** får en styrket rolle som kommuneplanens handlingsdel. Det skal fremgå tydelig i HØP hva kommunen skal gjøre for å nå målene i kommuneplanens samfunnsdel.
- De politiske hovedutvalgene prioriterer innsats og planbehov innenfor sine virkeområder, ut fra målene i samfunnsdelen. Samlet vedtak **av planbehov og arbeidsprogram** skjer i kommunestyret.
- **Et tydelig planhierarki** skal vise sammenhengen mellom de ulike planene, og ha **klart definerte plantyper**: Strategi, temaplan, handlingsplan. Planene skal følge opp og vise hvordan de skal bidra til å nå målene i kommuneplanens samfunnsdel.

Videre arbeid med kommunens planer

Den nye kommunens planliste består pr.1.1.2020 av planer fra de fire tidligere kommunene, til sammen over 130 planer, i tillegg til arealplaner.

Målene i samfunnsdelen skal være styrende for hvilke planer som skal videreføres, hvilke som må omarbeids og hvilke som kan utgå.

Når kommuneplanens samfunnsdel er vedtatt vil de politiske hovedutvalgene vurdere hvordan de vil prioritere sin innsats for å nå målene i samfunnsdelen, og hvilke planer de har behov for.

Samlet forslag til planliste vil bli lagt frem for kommunestyret.

